

2012. évi XXX. törvény a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról¹

Az Országgyűlés Magyarország Alaptörvényének P) cikke alapján a magyar nemzet egységétől vezérelve megállapítja, hogy

- a) a magyar nemzeti értékek, köztük a hungarikumok megőrzendő és egyedülálló értékek;
- b) az összetartozás, az egység és a nemzeti tudat erősítése érdekében nemzetünk értékeit össze kell gyűjteni, dokumentálni, az értékvédelem alapjául szolgáló dokumentációt a szigorú nyilvántartás és kutathatóság szabályai szerint meg kell őrizni, az értékeket pedig ápolni, védelmezni és támogatni kell;
- c) örökségünket, a magyar kultúra évezredes értékeit, a magyarság szellemi és anyagi alkotásait, ember alkotta és természet adta értékeit átfogó értéktárban kell összesíteni;
- d) a nemzeti értékeink védelme hozzájárul a nemzeti azonosság-tudat kialakulásához és megszilárdításához;
- e) nemzeti értékeink széles körű hazai és külföldi bemutatása, megismertetése nyelvi, szellemi, kulturális, gazdasági teljesítményünk, természeti és épített értékeink elismertetése, valamint a nemzeti arculat erősítése egyaránt kiemelkedő jelentőségű.

Az Országgyűlés kinyilvánítja, hogy a nemzeti értékeket az egyetemes értékek részének tekinti, amely értékek a magyarság múltjának, jelenének és jövőjének dinamikusan fejlődő tárháza, az értékalapú nemzeti összefogás alapja.

A nemzeti értékek tárházát gazdagítják a magyarországi együtt élő népek, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségek és az országhatáron túli, valamint szerte a világban élő, magukat magyarnak valló egyének, közösségek értékei.

Az Országgyűlés mindezek érdekében a következő törvényt alkotja:²

I. RÉSZ ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. Értelmező rendelkezések

1. § (1)³ E törvény alkalmazásában:

- a) *ágazati értéktár*: az egyes ágazatokért felelős miniszterek által azonosított nemzeti értékek adatainak gyűjteménye;
- b)⁴ *értéktár bizottság*: települési értéktár, tájegységi értéktár, külhoni települési értéktár, külhoni tájegységi értéktár, valamint vármegyei értéktár esetén legalább három tagból álló bizottság, ágazati értéktár bizottság esetén öt tagból álló bizottság, akiket az egyes ágazatokért felelős miniszterek nevezik ki;
- c) *hungarikum*: gyűjtőfogalom, amely egységes osztályozási, besorolási és nyilvántartási rendszerben olyan megkülönböztetésre, kiemelésre méltó értéket jelöl, amely a magyarságra jellemző tulajdonságával, egyediségével, különlegességével és minőségével a magyarság csúcsteljesítménye;

¹ Kihirdetve: 2012. IV. 11.

² Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 1. §. Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

³ Megállapította: 2018. évi CXI. törvény 67. §. Hatályos: 2018. XII. 31-től.

⁴ Módosította: 2022. évi XXII. törvény 160. § 1.

d) *Hungarikumok Gyűjteménye*: a kiemelkedő nemzeti értékek köréből a Hungarikum Bizottság (a továbbiakban: HB) által hungarikummá nyilvánított nemzeti értékek gyűjteménye;

e) *hungarikum termék*: olyan hungarikum, amely termékként jogszabály alapján magyar terméknek minősül;

f) *kiemelkedő nemzeti érték*: olyan nemzeti érték, amely nemzeti szempontból meghatározó jelentőségű, a magyarságra jellemző és közismert, jelentősen öregbíti hírnevünket, növelheti megbecsülésünket az Európai Unióban és szerte a világon, továbbá hozzájárul új nemzedékek nemzeti hovatartozásának, magyarságtudatának kialakításához, megerősítéséhez;

g) *külhoni települési értéktár*: a külhoni települési önkormányzat területén fellelhető nemzeti értékek adatait tartalmazó gyűjtemény;

h) *külhoni tájegységi értéktár*: több földrajzi, történelmi vagy néprajzi szempontok alapján szomszédos külhoni település, illetve földrajzi, történelmi vagy néprajzi szempontok alapján egységet alkotó tájegység területén fellelhető nemzeti értékek közül az adott Külhoni Tájegységi Értéktár Bizottság által külhoni tájegységi értékke nyilvánított értékek adatait tartalmazó gyűjtemény;

i) *külhoni magyarság értéktár*: a külhoni települési értéktár, a külhoni tájegységi értéktár és a külhoni nemzetrész értéktár összefoglaló elnevezése;

j) *külhoni nemzetrész értéktár*: az országhatáron túl, egy adott ország területén élő magyarságra jellemző nemzeti értékek közül az adott Külhoni Nemzetrész Értéktár Bizottság által külhoni értékke nyilvánított értékek adatait tartalmazó gyűjtemény;

k) *Magyar Értéktár*: a nemzeti értékek köréből a HB által kiemelkedő nemzeti értékke nyilvánított értékek gyűjteménye;

l)⁵ *vármegyei értéktár*: a vármegye területén fellelhető nemzeti értékek közül a Vármegyei Értéktár Bizottság által vármegyei értékke nyilvánított értékek adatait tartalmazó gyűjtemény; ahol e törvény vármegyei értéktárat említ, az alatt a fővárosi értéktárat is érteni kell;

m) *nemzeti érték*: a magyarság és a magyarországi államalkotó nemzetiségek tevékenységéhez, termelési kultúrájához, tudásához, hagyományaihoz, a magyar tájhoz és élővilághoz kapcsolódó, nemzetünk történelme, valamint a közelmúlt során felhalmozott és megőrzött minden szellemi és anyagi, természeti, közösségi érték vagy termék, illetve a tájhoz és élővilághoz kapcsolódó materiális vagy immateriális javakat magába foglaló tájérték, amely tanúskodik egy emberi közösség és az adott terület történelmi kapcsolatáról;

n) *nemzetközi elismerésben részesített nemzeti érték*: azon nemzeti érték, amely az Országgyűlés által ratifikált vagy kormányrendelettel kihirdetett nemzetközi megállapodások vagy viszonyosság alapján nemzetközi elismerésben részesült;

o) *tájegységi értéktár*: több földrajzi, történelmi vagy néprajzi szempontok alapján szomszédos település, illetve földrajzi, történelmi vagy néprajzi szempontok alapján egységet alkotó tájegység területén fellelhető nemzeti értékek közül az adott Tájegységi Értéktár Bizottság által tájegységi értékke nyilvánított értékek adatait tartalmazó gyűjtemény;

p) *települési értéktár*: a települési önkormányzat területén fellelhető nemzeti értékek adatait tartalmazó gyűjtemény; ahol e törvény települési értéktárat említ, az alatt a kerületi értéktárat is érteni kell;

q) *uniós oltalom alatt álló nemzeti érték*: a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszereiről szóló, 2012. november 21-i 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel, oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel rendelkező vagy hagyományos különleges terméknek minősülő mezőgazdasági termékek vagy

⁵ Módosította: 2022. évi XXII. törvény 160. § 2., 3., 4.

élelmiszerek; a szeszes italok meghatározásáról, megnevezéséről, kiszerezéséről, címkézéséről és földrajzi árujelzőinek oltalmáról, valamint az 1576/89/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. január 15-i 110/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján oltalom alatt álló földrajzi árujelzővel rendelkező szeszes italok; a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról, és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel vagy oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel rendelkező borok és borászati termékek.

(2)⁶ Valamely érték kiemelkedő nemzeti értékévé vagy hungarikummá nyilvánítása nem érinti annak egyéb jogszabályok, különösen a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény, valamint a közokiratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény és a szellemi kulturális örökség megőrzéséről szóló, Párizsban, 2003. év október hó 17. napján elfogadott UNESCO Egyezmény kihirdetéséről szóló 2006. évi XXXVIII. törvény alapján fennálló védettségét.

(3) E törvény hatálya nem érinti a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény által hungarikumnak minősülő értékeket.

(4)⁷ E törvény alapján a természetes személyek, jogi személyek és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek nem lehetnek sem nemzeti értékek, sem hungarikumok.

II. RÉSZ

A NEMZETI ÉRTÉKEK AZONOSÍTÁSA ÉS RENDSZEREZÉSE

2. A nemzeti értékek azonosítása

2. §⁸ A nemzeti értékek megóvandó értékek, azonosításukban, rendszerezésükben, adataik nyilvántartásba vételében és folyamatos frissítésében, gondozásában a természetes személyek, települési önkormányzatok, a vármegyei önkormányzatok, a települési, külhoni települési, a vármegyei és az országos nemzetiségi önkormányzatok, a hatáskörrel rendelkező állami szervek, a Magyar Állandó Értekezleten (a továbbiakban: MÁÉRT) részt vevő külhoni szervezetek és az általuk megbízott természetes és jogi személyek működhetnek közre.

3. Települési, valamint tájegységi értéktár

3. §⁹ (1) A települési önkormányzat települési értéktárat hozhat létre.

(2)¹⁰ A települési önkormányzat Települési Értéktár Bizottságot hozhat létre, amely – az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározottak szerint – azonosítja a településen fellelhető nemzeti értékeket, létrehozza a települési értéktárat és nyilvántartás céljából megküldi azt a Vármegyei Értéktár Bizottság részére.

⁶ Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 2. §. Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

⁷ Megállapította: 2013. évi CCLII. törvény 59. §. Hatályos: 2014. III. 15-től.

⁸ Megállapította: 2018. évi CXI. törvény 68. §. Módosította: 2022. évi XXII. törvény 160. § 3.

⁹ Megállapította: 2013. évi CCL. törvény 152. §. Hatályos: 2013. XII. 31-től.

¹⁰ Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 4. §. Módosította: 2022. évi XXII. törvény 160. § 4.

(3)¹¹ Több földrajzi, történelmi vagy néprajzi szempontok alapján szomszédos települési önkormányzat Tájegységi Értéktár Bizottságot is létrehozhat, amely elkészíti a tájegységi értéktárat és annak adatait megküldi az érintett Vármegyei Értéktár Bizottságok részére.

(4)¹² A települési önkormányzat a települési, tájegységi értékek azonosításával, a települési, tájegységi értéktár létrehozatalával és annak gondozásával, valamint adatainak az érintett Vármegyei Értéktár Bizottság részére történő megküldésével megbízhat a település, tájegység területén működő, nemzeti értékek azonosítását, gondozását végző állami, települési önkormányzati, egyházi vagy civil szervezetet, közalapítványt, ilyen szervezet által fenntartott intézményt vagy annak szervezeti egységét, vagy a településfejlesztésben tevékenykedő külső településfejlesztési, vidékfejlesztési szervezetet (a továbbiakban együtt: települési szervezet). A települési szervezet jogai megegyeznek a Települési Értéktár Bizottság, illetve a Tájegységi Értéktár Bizottság jogaival.

(5)¹³ A Települési, illetve Tájegységi Értéktár Bizottság létrehozásáról vagy a (4) bekezdés szerinti feladatok ellátásával történő megbízásról az érintett települési önkormányzat vagy önkormányzatok a létrehozást, illetve a megbízást követő 30 napon belül tájékoztatja, illetve tájékoztatják a HB-t és az érintett vármegyei értéktár bizottságot vagy bizottságokat.

(6)¹⁴ A települési önkormányzat közigazgatási területén fellelhető, illetve az ott létrehozott nemzeti érték felvételét a települési, tájegységi értéktárba bárki írásban kezdeményezheti az adott érték fellelhetőségének helye szerint illetékes önkormányzat polgármesteréhez címzett javaslatában.

4. Vármegyei értéktár¹⁵

4. § (1)¹⁶ A vármegyei önkormányzat vármegyei értéktárat hozhat létre.

(2)¹⁷ A vármegyei önkormányzat Vármegyei Értéktár Bizottságot hozhat létre, amely - az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározottak szerint - szervezi a vármegye területén azonosított települési és tájegységi értéktárak adatainak összesítését, azonosítja a vármegye területén fellelhető nemzeti értékeket, dönt a vármegyei értéktárba bekerülő nemzeti értékekről, létrehozza a vármegyei értéktárat és nyilvántartás céljából megküldi azt a HB-nek.

(3)¹⁸ A vármegyei önkormányzat a vármegyei értékek azonosításával, a vármegyei értéktár létrehozatalával és annak gondozásával, valamint adatainak a Magyar Értéktárba történő megküldésével megbízhat a vármegye területén működő, nemzeti értékek azonosítását, gondozását végző állami, vármegyei önkormányzati, egyházi vagy civil szervezetet, közalapítványt, ilyen szervezet által fenntartott intézményt vagy annak szervezeti egységeit (a továbbiakban együtt: vármegyei szervezet). A vármegyei szervezet jogai megegyeznek a Vármegyei Értéktár Bizottság jogaival.

¹¹ Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 4. §. Módosította: 2018. évi CXI. törvény 74. § a), 2022. évi XXII. törvény 160. § 4.

¹² Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 4. §. Módosította: 2022. évi XXII. törvény 160. § 4.

¹³ Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 4. §. Módosította: 2022. évi XXII. törvény 160. § 1.

¹⁴ Beiktatta: 2018. évi CXI. törvény 69. §. Hatályos: 2018. XII. 31-től.

¹⁵ Módosította: 2022. évi XXII. törvény 160. § 4.

¹⁶ Módosította: 2022. évi XXII. törvény 160. § 3.

¹⁷ Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 5. §. Módosította: 2022. évi XXII. törvény 160. § 3., 4., 5.

¹⁸ Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 5. §. Módosította: 2022. évi XXII. törvény 160. § 2., 3., 4.

(4)¹⁹ A Vármegyei Értéktár Bizottság létrehozásáról vagy a (3) bekezdés szerinti feladatok ellátásával történő megbízásról a vármegyei önkormányzat a létrehozást, megbízást követő 30 napon belül tájékoztatja a HB-t.

(5)²⁰ A vármegyei önkormányzat közigazgatási területén fellelhető, illetve az ott létrehozott nemzeti érték felvételét a vármegyei értéktárba bárki írásban kezdeményezheti az adott érték fellelhetőségének helye szerint illetékes vármegyei közgyűlés elnökéhez címzett javaslatában.

5. A külhoni magyarság értéktára

5. §²¹ (1) A MÁÉRT-en részt vevő külhoni szervezet vagy szervezetek a saját országuk vonatkozásában külhoni nemzetrész értéktárat hozhatnak létre. Egy nemzetrész esetén a HB kizárólag egy külhoni nemzetrész értéktár működését veheti figyelembe.

(2) A MÁÉRT-en részt vevő külhoni szervezet vagy szervezetek a saját országuk vonatkozásában Külhoni Nemzetrész Értéktár Bizottságot hozhatnak létre, amely szervezheti az országhatáron túl fellelhető nemzeti értékek azonosítását, dönthet a külhoni nemzetrész értéktárba bekerülő nemzeti értékről, létrehozhatja a külhoni nemzetrész értéktárat és megküldheti azt a HB-nek.

(3) A Külhoni Nemzetrész Értéktár Bizottság létrehozásáról a MÁÉRT-en részt vevő külhoni szervezet tájékoztathatja a HB-t.

(4) Ha valamely nemzetrészben nem hoztak létre Külhoni Nemzetrész Értéktár Bizottságot, a HB elláthatja annak feladatait.

5/A. §²² (1)²³ A MÁÉRT-en részt vevő külhoni szervezet által támogatott önkormányzat vagy jogi személy (a továbbiakban: külhoni szervezet) saját országa vonatkozásában az országhatáron túl külhoni települési, illetve külhoni tájegységi értéktárat hozhat létre. A HB egy település esetén kizárólag egy külhoni települési értéktár, egy tájegység esetén kizárólag egy külhoni tájegységi értéktár működését veheti figyelembe.

(2)²⁴ A külhoni szervezet Külhoni Települési Értéktár Bizottságot, illetve Külhoni Tájegységi Értéktár Bizottságot hozhat létre, amely azonosíthatja és gondozhatja az adott település, illetve tájegység területén fellelhető nemzeti értékeket, továbbá azok adatait nyilvántartás céljából megküldheti a HB-nak és a területileg illetékes Külhoni Nemzetrész Értéktár Bizottságnak.

(3)²⁵ A Külhoni Települési Értéktár Bizottság, illetve a Külhoni Tájegységi Értéktár Bizottság létrehozásáról az érintett külhoni szervezet tájékoztathatja a HB-t és a területileg illetékes Külhoni Nemzetrész Értéktár Bizottságot.

(4)²⁶ Az önkormányzat közigazgatási területén fellelhető, illetve az ott létrehozott nemzeti értéknek a külhoni települési, külhoni tájegységi értéktárba történő felvétele kezdeményezésének az adott érték fellelhetőségének helye szerint illetékes értéktár bizottság elnökéhez címzett javaslat tekinthető.

¹⁹ Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 5. §. Módosította: 2022. évi XXII. törvény 160. § 1., 4.

²⁰ Beiktatta: 2018. évi CXI. törvény 70. §. Módosította: 2022. évi XXII. törvény 160. § 3.

²¹ Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 6. §. Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

²² Beiktatta: 2015. évi LXXX. törvény 7. §. Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

²³ Módosította: 2018. évi CXI. törvény 74. § b), d).

²⁴ Módosította: 2018. évi CXI. törvény 74. § c), e).

²⁵ Módosította: 2018. évi CXI. törvény 74. § c), e).

²⁶ Beiktatta: 2018. évi CXI. törvény 71. §. Hatályos: 2018. XII. 31-től.

(5)²⁷ A Magyarország határain túl fellelhető nemzeti értékeknek a külhoni nemzetrészt értéktárába történő felvétele kezdeményezésének a MÁÉRT szakbizottság ügyrendjében foglaltak szerinti javaslat tekinthető.

6. Az ágazati értéktár

6. §²⁸ (1) Az egyes ágazatokért felelős miniszterek ágazati értéktárat hoznak létre szervezetükön belül.

(2) Az egyes ágazatokért felelős miniszterek munkáját Ágazati Értéktár Bizottság segíti.

(3) Az Ágazati Értéktár Bizottság tagjainak kiválasztása során törekedni kell arra, hogy a minisztérium szakágazatával kapcsolatban a lehető legmagasabb szakmai színvonal, a széles körű tapasztalat, valamint a szakágazat szerinti nemzeti értékek által érintett legtöbb tudományterület képviselve legyen.

(4) Az Ágazati Értéktár Bizottságnak öt tagja van. A tagokat az egyes ágazatokért felelős miniszterek nevezik ki.

(5) A tagot az egyes ágazatokért felelős miniszter indokolás nélkül bármikor visszahívhatja, és helyére új tagot nevezhet ki.

(6) Az Ágazati Értéktár Bizottság működésének rendjét alapszabály határozza meg, amelyet az egyes ágazatokért felelős miniszterek fogadnak el.

(7) Az egyes ágazatokért felelős miniszterek az Ágazati Értéktár Bizottság létrehozásáról értesítik a HB-t.

6/A. §²⁹ (1) Az adott érték ágazati értéktárba való felvételét bárki írásban kezdeményezheti az érintett szakágazat szerinti felelős miniszternek címzett javaslatában.

(2) Az Ágazati Értéktár Bizottság javaslatot tesz az egyes ágazatokért felelős miniszterek részére arról, hogy a javaslat szerinti nemzeti érték alkalmas-e arra, hogy az ágazati értéktár elemeként vegyék nyilvántartásba.

(3) Az érték ágazati értéktárba való felvételéről az egyes ágazatokért felelős miniszterek döntenek.

(4) Az egyes ágazatokért felelős miniszterek amennyiben új értékkel bővítik az ágazati értéktárukat, annak adatait az ágazati értéktárba történő felvételt követő 30 napon belül megküldik a HB részére.

7. A Magyar Értéktár

7. §³⁰ (1) A kiemelkedő nemzeti értékek adatainak nyilvántartása a Magyar Értéktárban történik.

(2) A Magyar Értéktárat a HB hozza létre és működteti.

8. §³¹ Nemzeti érték kiemelkedő nemzeti értéké nyilvánítására és a Magyar Értéktárba való felvételére javaslatot tehet:

a) a HB tagja,

b) a Települési, illetve Tájegységi Értéktár Bizottság, valamint a települési szervezet,

²⁷ Beiktatta: 2018. évi CXI. törvény 71. §. Hatályos: 2018. XII. 31-től.

²⁸ Megállapította: 2018. évi CXI. törvény 72. §. Hatályos: 2018. XII. 31-től.

²⁹ Beiktatta: 2018. évi CXI. törvény 72. §. Hatályos: 2018. XII. 31-től.

³⁰ Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 9. §. Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

³¹ Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 9. §. Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

- c)³² a Vármegyei Értéktár Bizottság vagy a vármegyei szervezet,
- d) a Külhoni Nemzetresz Értéktár Bizottság,
- e) az ágazati értéktárat működtető, hatáskörrel rendelkező miniszter,
- f)³³ a települési, tájegységi, vármegyei, külhoni nemzetresz és ágazati értéktárban nyilvántartott nemzeti értéket gondozó vagy fenntartó természetes személy vagy jogi személy.

9. §³⁴ A HB külön elbírálása alapján a kiemelkedő nemzeti értékek közé és a Magyar Értéktárba kerülhetnek:

- a) az uniós oltalom alatt álló nemzeti értékek;
- b) a nemzetközi elismerésben részesített nemzeti értékek.

10. §³⁵ A HB az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározottak és az alapszabálya szerint eljárva dönt a hozzá az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározottak szerint benyújtott javaslat alapján a javasolt nemzeti érték kiemelkedő nemzeti értékévé történő nyilvánításáról, és a Magyar Értéktárba történő felvételéről.

11. §³⁶

III. RÉSZ A HUNGARIKUMOK

8. A hungarikumok kiválasztása

12. § (1) A Magyar Értéktárban nyilvántartott kiemelkedő nemzeti értéknek hungarikummá nyilvánítására javaslatot tehet:³⁷

- a) a HB tagja,
- b)³⁸ a Települési, illetve Tájegységi Értéktár Bizottság, valamint a települési szervezet,
- c)³⁹ a Vármegyei Értéktár Bizottság vagy a vármegyei szervezet,
- d)⁴⁰ a Külhoni Nemzetresz Értéktár Bizottság,
- e)⁴¹ az ágazati értéktárat működtető, hatáskörrel rendelkező miniszter, valamint
- f)⁴² a Magyar Értéktárban nyilvántartott kiemelkedő nemzeti értéket gondozó vagy fenntartó természetes vagy jogi személy.

(2)⁴³ Az Egyesült Nemzetek Oktatási, Tudományos és Kulturális Szervezete által kiemelkedő egyetemes értéként vagy szellemi kulturális örökségként nyilvántartott és az 1. § (1) bekezdés b) pontja szerinti feltételeknek megfelelő értékek a HB külön elbírálása alapján minősülhetnek hungarikumoknak.

(3)⁴⁴

³² Módosította: 2022. évi XXII. törvény 160. § 1., 4.

³³ Módosította: 2022. évi XXII. törvény 160. § 1.

³⁴ Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 9. §. Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

³⁵ Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 9. §. Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

³⁶ Hatályon kívül helyezte: 2015. évi LXXX. törvény 19. §. Hatálytalan: 2015. VII. 3-tól.

³⁷ Módosította: 2013. évi CCL. törvény 162. § b).

³⁸ Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 10. § (1). Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

³⁹ Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 10. § (1). Módosította: 2022. évi XXII. törvény 160. § 1., 4.

⁴⁰ Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 10. § (1). Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

⁴¹ Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 10. § (1). Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

⁴² Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 10. § (1). Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

⁴³ Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 10. § (2). Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

⁴⁴ Hatályon kívül helyezte: 2012. évi CCXIII. törvény 93. §. Hatálytalan: 2012. XII. 28-tól.

13. § (1)⁴⁵ A HB az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározottak és az alapszabálya szerint eljárva dönt a hozzá az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározottak szerint benyújtott javaslat alapján javasolt kiemelkedő nemzeti érték Hungarikumok Gyűjteményébe történő felvételéről. A Hungarikumok Gyűjteményébe felvett hungarikumok adatait a HB saját honlapján közzéteszi.

(2) A Hungarikumok Gyűjteményében a hungarikumokkal kapcsolatosan nyilván kell tartani különösen a hungarikum megnevezését, fellelhetőségét, rövid, lényegre törő bemutatását, különleges, egyedi jellemzőit, amely kiemeli a nemzeti értékek köréből, az esetlegesen más területeken megjelenő változatait, valamint a fellelhető bibliográfiai jegyzéket.

(3)⁴⁶ A HB jogosult a Magyar Értéktár és a Hungarikumok Gyűjteményében szereplő nemzeti értékek felülvizsgálatára, amely során:

a) amennyiben a már felvett nemzeti érték leírása kiegészítésre szorul, elfogadhatja annak módosított szövegét;

b) egymással szoros kapcsolatban álló kiemelkedő nemzeti értékeket, hungarikumokat, egységes elnevezés alatt, a nemzeti értékek alcímében való feltüntetésével kezelhet;

c) dönthet a nemzeti érték Magyar Értéktárból, Hungarikumok Gyűjteményéből való törléséről.

9. A Hungarikum Bizottság

14. § (1)⁴⁷ A HB tagjainak a kiválasztása során törekedni kell arra, hogy a lehető legmagasabb szakmai színvonal, a széles körű tapasztalat, valamint a nemzeti értékek által érintett legtöbb tudományterület képviselve legyen.

(2)⁴⁸ A HB

a) az Országgyűlés által delegált négy,

b) a MAÉRT-en részt vevő külhoni szervezetek által delegált három,

c) a nemzetpolitikáért felelős miniszter által delegált egy,

d) az igazságügyért felelős miniszter által delegált egy,

e) a helyi önkormányzatokért felelős miniszter által delegált egy,

f)⁴⁹ a kultúráért felelős miniszter és a felsőoktatásért felelős miniszter által együttesen delegált egy,

g) az agrárpolitikáért felelős és a természetvédelemért felelős miniszter által együttesen delegált egy,

h) a turizmusért felelős miniszter által delegált egy,

i) az európai uniós források felhasználásáért és a kulturális örökség védelméért felelős miniszter által együttesen delegált egy,

j)⁵⁰ a külgazdasági ügyekért és a külpolitikáért felelős miniszter, valamint a kulturális diplomáciáért és a külföldi magyar kulturális intézetekért felelős miniszter által együttesen delegált egy,

k) az informatikáért felelős miniszter által delegált egy,

l) a honvédelemért felelős miniszter által delegált egy,

⁴⁵ Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 11. §. Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

⁴⁶ Beiktatta: 2018. évi CXI. törvény 73. §. Hatályos: 2018. XII. 31-től.

⁴⁷ Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 12. § (1). Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

⁴⁸ Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 12. § (2). Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

⁴⁹ Módosította: 2019. évi CXII. törvény 84. §, 2022. évi IV. törvény 132. § a).

⁵⁰ Módosította: 2022. évi IV. törvény 132. § b).

m) a Magyar Tudományos Akadémia elnöke által delegált egy,
n) a Magyar Művészeti Akadémia elnöke által delegált egy, és
o) a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának elnöke által delegált egy tagból áll.

(3) A tagot az őt delegáló személy vagy szervezet a HB-tagságából indokolás nélkül bármikor visszahívhatja, és helyére új tagot delegálhat.

(3a)⁵¹ Az Országgyűlés a mezőgazdasági ügyekért felelős bizottság javaslatára három - két kormánypárti és egy ellenzéki - tag, a nemzetiségeket képviselő bizottság javaslatára további egy tag delegálásáról dönt.

(4) Nem lehet a HB tagja az, akinek szellemi vagy termelőtevékenységével létrehozott produktuma nemzeti értéknek minősül, valamint, aki nemzeti érték kereskedelmi célú forgalmazásával kapcsolatos tevékenységet végez.

(5)⁵² A HB elnöke az agrárpolitikáért felelős miniszter.

15. § (1)⁵³ A HB titkársági feladatait az agrárpolitikáért felelős miniszter által vezetett minisztérium látja el, titkárát határozatlan időtartamra a miniszter nevezi ki.

(2) A HB üléseit a HB elnöke szükség szerint, de legalább félévente hívja össze, továbbá köteles összehívni a tagok kétharmadának írásbeli kezdeményezésére.

16. § (1)⁵⁴ A HB munkáját a HB titkárság és a szakmai ágazati szakbizottságok segítik.

(2) Az ágazati szakbizottságok munkájában részt vesznek különösen az adott szakterületen működő államigazgatási szervek, hatóságok, tudományos testületek, oktatási intézmények, gazdasági és szakmai kamarák, valamint egyes szakmai szervezetek képviselői.

(3) Az ágazati szakbizottságok létrehozására és tagjaira, a delegálásban érintett intézmények vagy szervezetek bevonásával, a hatáskörrel rendelkező miniszterek tesznek javaslatot a HB elnöke részére.

(4) A tagot az őt delegáló miniszter saját hatáskörében eljárva ágazati szakbizottsági tagságából indokolás nélkül bármikor visszahívhatja, és helyére új tagot delegálhat.

(5) A HB és az ágazati szakbizottságok működésének rendjét alapszabály határozza meg, amelyet a HB tagjai kétharmadának szavazatával fogad el.

17. § (1) A HB a nemzeti értékek és a kiemelkedő nemzeti értékek megőrzése, fenntarthatósága, széles körű megismertetése és hasznosítása érdekében különösen:⁵⁵

a) összeállítja a Magyar Értéktárat;

*b)*⁵⁶ ha valamely vármegyében nem hoztak létre Vármegyei Értéktár Bizottságot, vagy ha a vármegyei önkormányzat nem bízott meg a vármegyei értékek azonosításával, a vármegyei értéktár létrehozatalával és annak gondozásával, valamint adatainak a Magyar Értéktárba történő megküldésével vármegyei szervezetet, úgy ellátja annak feladatait;

*c)*⁵⁷ évente tájékoztatást ad az Országgyűlésnek a nemzeti értékek azonosításának és rendszerezésének helyzetéről, a nemzeti értékek fenntarthatóságáról és hasznosításáról, valamint a HB működéséről;

*d)*⁵⁸ magyar és angol nyelvű internetes oldalt működtet, ahol megismerhető a Magyar Értéktár;

⁵¹ Beiktatta: 2015. évi LXXX. törvény 12. § (3). Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

⁵² Módosította: 2014. évi XXXV. törvény 96. §.

⁵³ Módosította: 2014. évi XXXV. törvény 96. §.

⁵⁴ Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 13. §. Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

⁵⁵ Megállapította: 2013. évi CCL. törvény 159. § (1). Hatályos: 2013. XII. 31-től.

⁵⁶ Megállapította: 2013. évi CCL. törvény 159. § (2). Módosította: 2022. évi XXII. törvény 160. § 3., 4., 6.

⁵⁷ Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 14. § (1). Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

⁵⁸ Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 14. § (1). Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

- e)⁵⁹ gondoskodik róla, hogy a Magyar Értéktár a nemzetkép-stratégia szerves részét képezze;
- f)⁶⁰ gondoskodik a közvélemény széles körű tájékoztatásáról a nemzeti értékek megismertetése érdekében;
- g)⁶¹ pályázatokat ír ki a nemzeti értékek és a kiemelkedő nemzeti értékek azonosítására, megőrzésére, fenntartására, fejlesztésére, megismertetésére, védelmére, a termékek hazai, külgazdasági szempontú és kultúrdiplomáciai hasznosítására vonatkozóan; valamint
- h)⁶² e törvény rendelkezéseinek való megfelelés szempontjából felülvizsgálja a Magyar Értéktár tartalmát.
- (2) A HB a hungarikumok által hordozott kiemelkedő értékek megőrzése, fenntarthatósága, széles körű megismertetése és hasznosítása érdekében különösen:
- a)⁶³ indokolt esetben e törvény rendelkezéseinek való megfelelés szempontjából felülvizsgálja a Hungarikumok Gyűjteménye tartalmát;
- b) összeállítja a Hungarikumok Gyűjteményét;
- c) véleményezi a hungarikumokkal kapcsolatos jogszabályok tervezetét;
- d)⁶⁴ közzéteszi a Hungarikumok Gyűjteményét internetes honlapján;
- e)⁶⁵ elnöke útján javaslatot tesz a Kormánynak a hungarikumok fenntarthatóságára és hasznosíthatóságára;
- f)⁶⁶ pályázatokat ír ki a hungarikumok azonosítására, megőrzésére, fenntartására, fejlesztésére, megismertetésére, védelmére, a termékek hazai, külgazdasági szempontú és kultúrdiplomáciai hasznosítására vonatkozóan;
- g)⁶⁷ gondoskodik a közvélemény széles körű tájékoztatásáról a hungarikumok megismertetése érdekében; valamint
- h)⁶⁸ az országhatáron túl fellelhető hungarikumok tekintetében az elnöke útján kapcsolatot tarthat az érintett külföldi állam szerveivel;
- i)⁶⁹ magyar és angol nyelvű internetes oldalt működtet, ahol megismerhető a Hungarikumok Gyűjteménye.

10.⁷⁰ A hungarikum védjegy

18. §⁷¹ (1)⁷² A hungarikum védjegy a HB tevékenységének megjelenítésére, valamint a Hungarikumok Gyűjteményében szereplő kiemelkedő nemzeti értékek megismertetésének elősegítésére szolgáló védjegy.

⁵⁹ Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 14. § (1). Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

⁶⁰ Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 14. § (1). Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

⁶¹ Beiktatta: 2015. évi LXXX. törvény 14. § (2). Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

⁶² Beiktatta: 2015. évi LXXX. törvény 14. § (2). Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

⁶³ Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 14. § (3). Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

⁶⁴ Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 14. § (4). Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

⁶⁵ Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 14. § (5). Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

⁶⁶ Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 14. § (6). Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

⁶⁷ Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 14. § (7). Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

⁶⁸ Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 14. § (7). Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

⁶⁹ Beiktatta: 2015. évi LXXX. törvény 14. § (8). Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

⁷⁰ Megállapította: 2013. évi CCL. törvény 160. §. Hatályos: 2013. XII. 31-től.

⁷¹ Megállapította: 2013. évi CCL. törvény 160. §. Hatályos: 2013. XII. 31-től.

⁷² Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 15. § (1). Módosította: 2018. évi CXI. törvény 75. § a).

(2)⁷³ A hungarikum védjegy lajstromozása iránti nemzeti bejelentést, valamint a közösségi védjegybejelentést az agrárpolitikáért felelős miniszter teszi meg.

(3)⁷⁴ A hungarikum védjegy használatát a védjegyjogosult a hungarikumot gondozó vagy fenntartó természetes vagy jogi személy kérelmére engedélyezheti.

(4)⁷⁵ A hungarikum védjegy népszerűsítése az agrárpolitikáért felelős miniszter feladata.

11.⁷⁶ A „hungarikum” kifejezés használata

18/A. §⁷⁷ Jogi személy, továbbá kereskedelmi vagy vendéglátó-ipari létesítmény elnevezésében a „hungarikum” kifejezés a HB hozzájárulása alapján használható.

IV. RÉSZ

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

19. § Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben állapítsa meg⁷⁸

a) a nemzeti értékek szakterületenkénti kategóriáit,

b) a nemzeti értékek és a hungarikumok kapcsán nyilvántartandó adatok körét, valamint az adatok egységes osztályozási, besorolási, nyilvántartási rendszerét,

c)⁷⁹ a települési, tájegységi és vármegyei értéktárak létrehozására és gondozására, valamint a Települési, Tájegységi és Vármegyei Értéktár Bizottságok, továbbá az ágazati értéktárak felállítására és működésére vonatkozó szabályokat,

d)⁸⁰ az egyes ágazatokért felelős miniszterek feladatkörébe tartozó, ágazati értéktárba foglalható nemzeti értékek meghatározásának alapját,

e)⁸¹ a nemzeti érték, kiemelkedő nemzeti érték vagy hungarikummá nyilvánításra irányuló kérelem formai követelményeit,

f)⁸² a nemzeti értékek, a kiemelkedő nemzeti értékek és a hungarikumok digitális formában megjelenő tartalmainak nyilvántartására, és nyilvánosság számára történő hozzáférhetőségének biztosítására vonatkozó szabályokat,

g)⁸³ a nemzeti értékek értéktárakba történő felvételének eljárására vonatkozó szabályokat, valamint

h)⁸⁴ a kiemelkedő nemzeti érték és a hungarikummá minősítés eljárására vonatkozó részletes szabályokat.

20. § Ez a törvény a kihirdetését követő harmadik hónap első napján lép hatályba.

21. § (1) A HB-t legkésőbb e törvény hatálybalépésétől számított 90 napon belül létre kell hozni.

⁷³ Módosította: 2014. évi XXXV. törvény 96. §.

⁷⁴ Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 15. § (2). Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

⁷⁵ Módosította: 2014. évi XXXV. törvény 96. §, 2018. évi CXI. törvény 75. § b).

⁷⁶ Beiktatta: 2015. évi LXXX. törvény 16. §. Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

⁷⁷ Beiktatta: 2015. évi LXXX. törvény 16. §. Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

⁷⁸ Lásd: 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelet, 324/2020. (VII. 1.) Korm. rendelet.

⁷⁹ Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 17. § (1). Módosította: 2022. évi XXII. törvény 160. § 1., 4.

⁸⁰ Megállapította: 2013. évi CCL. törvény 161. §. Hatályos: 2013. XII. 31-től.

⁸¹ Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 17. § (2). Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

⁸² Megállapította: 2015. évi LXXX. törvény 17. § (2). Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

⁸³ Megállapította: 2013. évi CCL. törvény 161. §. Hatályos: 2013. XII. 31-től.

⁸⁴ Beiktatta: 2013. évi CCL. törvény 161. §. Hatályos: 2013. XII. 31-től.

(2) A Hungarikumok Gyűjteményét első alkalommal e törvény hatálybalépésétől számított egy éven belül közzé kell tenni.

22. §⁸⁵ (1) A magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény módosításáról szóló 2015. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Módtv.) hatálybalépésével a HB-ba delegálási jogosultságot szerző személy vagy szervezet a Módtv. hatálybalépését követő 30 napon belül tagot jelöl ki.

(2) A Módtv. hatálybalépését megelőzően a törvény erejénél fogva a Magyar Értéktárba és a Hungarikumok Gyűjteményébe bekerült nemzeti értékek továbbra is a Magyar Értéktárba és a Hungarikumok Gyűjteményébe tartoznak.

(3) A Módtv. hatálybalépését megelőzően a külföldi magyarság értéktárában szereplő nemzeti értékek a Módtv. hatálybalépésével az adott nemzeti érték fellelhetősége szerinti külföldi nemzeti rész értéktárba tartoznak.

⁸⁵ Beiktatta: 2015. évi LXXX. törvény 18. §. Hatályos: 2015. VII. 3-tól.